

Laksebreveiere i Tanavassdraget SA

Klima og miljødepartementet

Svar på Høring om endringer i fiskereglene for Tanavassdraget for perioden 2024-2031

Laksebreveiere i Tanavassdraget SA (LBT) vil med dette avgi høringssvar på overnevnte høring.

Generelt

LBT vil gå imot hele forslaget om endring av overnevnte regler som foreligger og da i særdeleshet alt som er beskrevet om grunnregelen, dispensasjonsregelen §40 og at kld viderefører fiskegruppen «de finske hytteeierene».

Grunnregelen gjør at det ikke vil kunne fiskes i hovedelven av Tanavassdraget i lang lang tid og kanskje for alltid. Med dette vil den elvesamiske kulturen dø ut og forsvinne for alltid.

Dispensasjonsregelen gir KLD en myndighet til å tildele fiske, en rett kld ikke har.

Med de foreslåtte fiskereglene er KLD i ferd med å pulverisere fiskeretten en fiskerett som har vært respektert og beskyttet ved lov i nesten 150 år

LBT krever at forhandlingene med Finland gjenopptas hvor reglene forenkles og at det innføres et redusert lokal kulturbasert fiske når gytebestanden ikke oppnås.

LBT krever i tillegg at følgende endringer tas inn i forhandlingen.

Til kvoter

I §4 vil KLD innføre kvoter på fisket. Staten har aldri funnet det riktig å respektere fiskeretten på norsk side. Dette begrunnes bla i reguleringene som fant sted med avtalen om fiske i Tanavassdraget i 2017. sitat fra prop 54 s side 6

*«Avtaleforslaget innebærer at fiskepresset **reduseres med om lag en tredjedel**, og det er tilstrebet en **rimelig byrdefordeling** mellom ulike grupper av fiskere innenfor de rammene som følger av biologiske hensyn»*

Laksebreveiere i Tanavassdraget SA

LBT advarte den gang i alle sammenhenger om at garnfiske ville bli regulert mest uten at kld klarte å legge frem noen som helst beregninger som viste noe annet. Fangststatistikken som foreligger fra før og etter 2017 viser akkurat det LBT hevdet nemlig at garnfiske på ville bli regulert mest, og på norsk side er fangstandelen redusert fra 69% i 2016 til 34% i 2020. Fisket er dermed overført fra garn til stang. Byrdefordelingen er dermed ikke rimelig fordelt slik LBT advarte om. LBT vil dermed ta avstand fra kvotefordeling i fiske slik KLD foreslår. Det kan likevel innføres et maks antall laks som kan fiskes men at løsning er å ha lik og begrenset fisketid i stedet for at mellom rettighetsgruppene inntil et maks antall fisk er fanget.

Fisketider:

I de foreslåtte fiskereglene videreføres fisketidene som gjør at overføring av fisket fortsettes.

LBT krever at fisketidene gjør at byrdefordelingen tilbakeføres slik den var før 2017 avtalen. For å oppnå dette må stangfisketiden reduseres på lik linje som reguleringene for garnfiske. I foreslåtte fisketider får garnfisker fiske i 2-3 døgn ettersom hvilket fiskeredskap som er benytte og LBT krever at stangfiskere reduseres tilsvarende.

Til grunnregelen:

Fiske på blandede bestander har staten hatt som mål å redusere siden 2007 jf. St.prp.32 vern av villaksen heter det på side 7

«Reguleringene skal bygge på internasjonale råd og kriterier, som i første rekke forutsetter at fiske på blandede bestander blir redusert»

Senere i MDIR sin veileder «Retningslinjer for regulering av fiske etter anadrom laksefisk fra 2021» heter det

De nye føringene for reguleringene fra Klima- og miljødepartementet innebærer en ytterligere reduksjon av fisket på blandede bestander.

KLD har tydelig lagt opp til å fjerne fiske i hovedelva og har gitt tydelige signaler på dette. LBT frykter at dette er nådestøtet for garnfiske i elva og den elvesamiske kulturen. Grunnregelen legger opp til at det ikke blir fiske i hovedelva på lang lang tid. Prinsippet med grunnregelen er at det ikke skal fiskes i hovedelva dersom 20%

Laksebreveiere i Tanavassdraget SA

av laksen i hovedelva tilhører røde sideelver. KLD hevder i høringsbrevet at elvene i Karasjokka er på bedringenes vei, selv med sterk regulering fra 2017 og stengt elv i 3 sesonger ser man ikke noe til denne bedringen slik kld hevder. Ser man på gytebestandsmål i siste statusrapport gir det lite håp om fiske i hovedelva på veldig mange år og kanskje aldri med grunnregelen som kld foreslår i høringen.

Tar man verdiene 20% som er den kritiske delen om det skal tillates fiske i hovedelva så ser man fra tabell 2 i høringsnotatet at dersom det er laks fra elvene Anárjohka m/sideelver og lešjohka som er de store kritiske elvene i vassdraget så er det laks fra disse sideelvene hele sesongen. Sammen utgjør disse mer enn 20%. konklusjonen er at så lenge disse 2 elvene er røde vil det dermed ikke kunne fiskes i hovedelva og dette gjelder hele sesongen.

LBT går dermed imot grunnregelen slik den foreligge med overnevnte begrunnelse.

LBT krever at inntil laksebestandene tar seg opp så innføres redusert kulturbasert fiske etter laks.

Som avbøtende tiltak innføres et kraftig høsting av predatorer i elv og sjø.

Fiske etter andre arter

Lokalbefolkningen har hevdet at alt av predatorer til laksen må beskattes mye hardere for å få en bedre laksestammen. Dette gjelder predatorer i elv og sjø. Først da vil laksestammene kunne bygges opp på en effektiv og god måte. Reguleringene som er vedtatt i 2017 og frem til nå har hatt liten eller ingen effekt på laksebestanden i Tanavassdraget. Påstanden om overfiske som eneste årsak til lite laks er dermed lagt død. Lokalbefolkningen har hevdet lenge at det er predatorer som har overtatt elva og er skyld i lite laks. Når yngel og smolt ikke overlever elv og sjø må predasjon på yngel og smolt reduseres kraftig. Kun en løsning på dette er at lokalbefolkningen får beskatte predatorene.

Det er gledelig at kld øker fisket etter andre arter men det er liten hensikt og øke fisketidene på predatorhøsting dersom man ikke får bruke egnede redskaper til dette. De foreslåtte fiskeredskapene med bla krokstørrelse 8 og snørefortom 0,25 er overhode ikke egnet for fiske etter bla stor sjøørret og gjedde. Regelen som sien noe om «**Dybden på garnet skal ikke overstige vanndybden på fiskeplassens dypeste punkt**» viser at kunnskapen om dette fisket er fraværende i KLD.

Prinsippet i dette fisket er å bruke bunnforholdene i elva til å lede fisken i garnet.

Laksebreveiere i Tanavassdraget SA

Hele dette prinsippet forsvinner med denne regelen og garnfisket blir dermed uten effekt.

LBT vil presisere at dette forslaget er ikke kommet fra lokalt hold men fra myndighetene.

LBT krever at fiske etter andre arter skal foregå med egnede redskap og at regelen om «*Dybden på garnet skal ikke overstige vanndybden på fiskeplassens dypeste punkt*» fjernes.

Dispensasjon til fiske §40

LBT har tidligere beskrevet at kld ikke viser respekt for fiskeretten i vassdraget. Med denne regelen viser kld dette i all tydelighet. LBT vil vise til Tanaloven som beskriver den privatrettslige fiskeretten i Tanavassdraget. Fiskerett kan ikke tildele foreninger eller andre slik det legges opp til i høringen.

Kld skal sitte å fordele fiske etter laks i vassdraget etter eget forgodtbefinnende uten et forhåndssamtykke fra de med sterkest fiskerett i vassdraget. En slik myndighet har kld rett og slett ikke. KLD har ingen fiskerett som kan deles ut og LBT kan heller ikke se at kld skal kunne gi vår fiskerett til andre.

I denne delen vil LBT true med rettslige skritt om kld inntar foreslått dispensasjonsordning i fiskereglene.

Deltakerkortet

LBT er positiv til dette kortet men frykter at dette kan misbrukes som turistkort når det foregår fiske med stang. For å fjerne dette smutthullet så gjelder kortet kun når det utøves garnfiske og at den som har fiskerett er med i båten. I tillegg må deltakerkortet betraktes som et fiskekort som må innløses. Dersom man bor utenfor Tanavassdraget fiskeområde skal det innløses en fiskeavgift tilsvarende turistfiskekort og inngå i turistkort kvoten.

De finske Hytteeierkortene §3

Kortene er beskrevet som i Finland « 2) fiskerettshaver etter lov om fiske § 4, første ledd, punkt 10, som ikke er fast bosatt i Tanavassdragets elvedaler»

Laksebreveiere i Tanavassdraget SA

KLD har valgt å videreføre disse kortene til tross for at stortingets kontroll og konstitusjons komite *«viser til at det er åpenbart at en del forutsetninger for reforhandling av avtalen fra 2017, og norske parters aksept av den, nå er endret blant annet ved at man i Finland har gitt nye rettigheter til finske hytteeiere som gir dem økonomisk gevinst og involverer nye brukergrupper. På denne bakgrunn mener komiteen at det er viktig at statsråden tar initiativ overfor finske myndigheter for å ivareta norske interesser, påse at forutsetningene i avtalen ivaretas på en slik måte at ikke norske grunneiere blir skadelidende, og sørge for at målene om redusert fiskepress og forvaltning av fiskebestandene på en økologisk, økonomisk og sosialt bærekraftig måte ikke blir fraveket»*

Når KLD ikke har fulgt opp merknaden fra komiteen i forhandlingene med Finland så gjenspeiler dette et demokratisk problem.

Det fremgår av Prop. 54 S (2016–2017) side 21, første spalte:

«Avtalen fastsetter imidlertid at denne rettighetsgruppen i all hovedsak blir behandlet som andre turistfiskere.»

Denne påstanden er i aller høyeste grad merkverdig når man ser på fiskerett i Norge og man ser hvilken økt rett denne grupperingen har blitt tildelt.

«Tanaavtalens fiskeregler (Vedlegg 2 til avtalen) angir i § 5 (4) at inntil 1/3 av den finske døgnfiskekortkvoten på totalt 11 000 kort, kan reserveres for ikke-fastboende som på finsk side eier grunn i tilknytning til Tanavassdraget (såkalte finske hytteeiere). Av §§ 8 (3) og 9 (2) og (4) følger det at denne gruppen, ved kjøp av de avsatte kortene, tilstås en noe utvidet adgang til fisket i forhold til andre ikke-fastboende fiskere. Den utvidede adgangen består i at de avsatte kortene gir en noe tidligere sesongstart for stangfiske fra båt og fra finsk strand (fra 1. juni mot 10. juni for andre tilreisende fiskere). Videre gir disse kortene et noe lengre fiskedøgn for stangfiske fra finsk strand enn det som gjelder for andre tilreisende fiskere på finsk side (fra kl. 22 til kl. 22 mot kl. 22 til kl. 15 for andre tilreisende fiskere). I tillegg kan det med de avsatte kortene fiskes fra båt uten å medbringe lokal roer, noe øvrige tilreisende fiskere må. Dette er de eneste reglene som skiller tilreisende fiskere som eier grunn i tilknytning til Tanavassdraget på finsk side, fra øvrige tilreisende fiskere.»

For å få en oversikt på hva dette betyr er det nødvendig å starte med at denne gruppen kan ro i egen båt og fiske. Med dette kan dem selge turer og ro andre

Laksebreveiere i Tanavassdraget SA

turister. Dette fisket kan skje på norsk side av vassdraget og norsk grunn brukes til å tjene penger.

Stranddøgnekortene har lengre fisketid, 7 timer lengre pr døgn. Halvparten av gruppens kort (ca 3600 kort) er avsatte til strand kort (ca 1800 kort). 1800 døgn x 7 timer gir 12600 timer eller 525 døgn ekstra fisketid. De finske hytteeieren har dermed blitt tildelt nesten 5% mer fisketid enn den norske turistgruppen

Tanavassdragets fiskeforvaltning sine fiskeoppsyn har helt til elva ble stengt sett fiskekort som er videresolgt og det er dermed ingen tvil om at denne grupperingen tjener penger på fiske som også foregår på norsk side av grensen

Å mene at denne retten er ubetydelig og at denne gruppen behandles hovedsakelig som andre turister er helt feil. Ingen turister på norsk side tjener penger på roing av andre turister, fiskekortene eller fiske på finsk side av grensen.

Staten har tildelt finske hytteeierene fiskerett som de tjerner penger på, dette på bekostning av tanadalens befolkning på norsk side av grensen, noe som er fullstendig uakseptabelt.